

Bio-kick

på

– Jeg er sikker på at børsvinnere vil komme fra fornybar energi, sier finansmannen Christian Langaard. Han gjør dealer med Bill Gates, Richard Branson og Alexander Vik.

Intervju

Av Lene Tangevald-Jensen
lene.tj@finansavisen.no

– Tidligere var grønne investeringer forbundet med lavere avkastning. Nå er situasjonen helt motsatt, sier Christian Langaard.

Han hever røsten.

– Det ser man jo på REC.

Han viser til at hundrevis av milliarder er investert i fornybar energi.

– Bare i fjor ble 100 milliarder dollar, som tilsvarer 540 milliarder norske kroner, investert i «ren» teknologi og fornybar energi. Det forventes at opptil 750 milliarder dollar skal investeres frem til 2016.

Ifølge Langaard er USA, Storbritannia, Spania og India mest attraktive, takket være skattekreditter, subsidier og pålagte standarder.

– Norge ligger dessverre langt bak i denne sammenhengen. Men norske investorer er våkne.

Langaard vurderer å hente kapital i det norske kapitalmarkedet til sine investeringer i fornybar energi, og spesielt i biobrennstoff.

– REC viser hva som er mulig.

Mens norske privatkunder dumper aksjefond, er DnB NOR Miljøinvest det største og raskest voksende av bankens fond og avkastningen er opp over 30 prosent hittil i år, påpeker Langaard.

– For å opprettholde dette bør de investere i bærekraftige modeller på biobrennstoff og fornybar energi.

Mr. Biobrensel

Første gang jeg traff Christian Langaard var i forbindelse med åpningen av biodiesel-fabrikken til Alterra Bioenergy i Plains, Georgia. Med de fleste av USAs tv-kanaler og Jimmy Carter ved sin side, holdt «unge» Langaard et omfattende innlegg om hvor viktig det er med alternativ energi.

Nå står han igjen på talerstolen. Denne gangen under meglerhuset Paretos Clean Energy seminar. Stemmen

er intens, og når Langaard får ordet gir han det ikke så lett fra seg. Han har fokus på Argentina, men ikke det landet turistene kjenner:

– Argentina har blitt et meget populært resemål for nordmenn de siste årene. Patagonia, tango, saftig kjøtt, fyldig rødvin, polo, og ikke minst Maradona er kanskje det folk flest forbinde med landet, men det er også utrolig mange forretningsmuligheter der. Og Langaard er en av få nordmenn som har fått øynene opp for dette investeringspotensialet.

I 2000 grunnla han Euro-Latin Capital. Selskapet har siden oppstarten representert norske og europeiske investorer, i tillegg til en rekke selskaper i Argentina og resten av Latin-Amerika.

Fokuset er miljø: Energisparing, CO₂-oppbevaring og teknologier som begrenser utslipp og dermed gir mer effektivitet.

– Det er veldig spennende. Det er tilfredsstillende å kunne bidra til å bedre livet på planeten, samtidig som vi kan tjene penger for våre kunder.

Euro-Latin Capital

Hovedkontoret til Euro-Latin Capital er i Buenos Aires, med representasjon i Sao Paulo, Rio, Houston og London.

– Vårt kontor i Buenos Aires har en sterk lokal kunnskap, og det er meget viktig i vårt daglige arbeid. Mine kollegaer kommer hovedsakelig fra det argentinske private equity miljøet, og har derved et stort latinamerikansk nettverk.

Med seg på laget har Langaard fått en annen nordmann, Sven Engevik. – Ja, vi var heldige der. Sven har fortid som investor relations manager i det argentinske oljeselskapet Trefoil, som er eid av Smedvig og listet på Oslo Børs. Den kompetansen han har, sammen med våre erfaringer og det lokale nettverket, er de viktigste kriteriene for at Euro-Latin Capital så langt har lyktes med sin virksomhet i Argentina og Latin-Amerika, sier

Langaard. Han er også delvis basert i London, men reiser hver måned til Buenos Aires, Sao Paulo og USA.

I FNs klimapanel

Langaard satt tidligere i år i FNs klimapanel om «Sustainable Development» (bærekraftig utvikling) sammen med tidligere president George Bush Sr. Her har også Bill Clinton holdt innlegg.

Langaard ble invitert på bakgrunn av Euro-Latin's arbeid innenfor bærekraftig råvaretilgang for biobrennstoff. Etter hans syn vil klimautfordringene prege mesteparten av forretnings- og investeringsbeslutningene i årene som kommer. Derfor er det kanskje ikke så rart at han har møtt Richard Branson,

Alexander Vik og Bill Gates på veien. For å nevne noen.

– USA har blitt veldig fokusert på klimaspørsmål de seneste årene, sier Langaard.

Demokratene har lenge prioritert dette

uten å være særlig suksessfulle, men nå som republikanerne også er opptatt av nasjonal sikkerhet og energi-uavhengighet, går det veldig raskt med tverrpolitisk enighet.

– Det vil igjen medføre mye støtte til dem som investerer i teknologier som bidrar til reduserte utslipp og som demper avhengigheten av olje fra ustabile regimer. Dette vil fremtvinge økt forbruk av fornybar energi, spesielt biobrennstoff.

Euro-Latin Capital har et sterkt fokus på fornybar energi

Tidligere har de holdt øynene festet på de tradisjonelle norske sektorene som olje- og gass, energi og oppdrett. I løpet av de seneste årene har selskapet opparbeidet seg en omfattende kompetanse på alternativ energi. Euro-Latin Capital har ikke bare vært rådgiver for europeiske kunder. De har også på vegne av investorer etablert og investert i to biodiesel prosjekter, Patagonia Bioenergy i Argentina og Alterra

Bioenergy i USA.

– Selv om både Patagonia og Alterra er to biodiesel-selskaper er de veldig ulike.

– *Hvordan da?*

– Patagonia er et unikt prosjekt, og vil bli verdens største biodiesel-fabrikk med en kapasitet på 600.000 tonn i året. Biodiesel i Argentina er meget attraktivt. Landet er verdensledende på eksport av soyabønner og soyaolje, og har derfor en unik tilgang på råvarer. Ikke bare det, man har en eksportskatt på soyaolje på 24 prosent. Dette betyr at vi som lokal biodieselprodusent kan kjøpe råvarer til en pris som er 24 prosent lavere enn markedsprisen.

Fabrikken er lokalisert ved Rosario-havnen.

– Den har dermed en unik infrastruktur og distribusjonsmuligheter. Patagonia vil være klar til produksjon i løpet av 2008. Planen er å børsnotere selskapet innen et år.

– *Og min gode venn Jimmy Carter. Hvordan går det med prosjektet i hans hjemby, Plains?*

Undertegnede var nemlig så heldig å få et intervju med Carter for rundt seks måneder siden.

– Alterra Bioenergy er et helt annet prosjekt enn Patagonia, men like interessant. Alterras suksessmodell er bygget rundt et sterkt salgs- og markedsføringsapparat under selskapets CEO, Wayne Johnson, som tidligere var sjef for VISA.

Ifølge Langaard er det amerikanske markedet for biobrennstoff i enorm vekst, og blir støttet av en regjering med sterkt fokus på alternativ energi.

– Selskapets ledelse har på et år bygget en meget produktiv modell. De har konstruert effektive fabrikk på kort tid som kan bruke forskjellige råvarer, inkludert avfallsstoffer. Ikke bare det. Vi har også opparbeidet oss en solid kundebase. På lik linje med Patagonia ser vi for oss en børsnotering av Alterra i løpet av 2008.

Hvordan lykkes?

Ifølge Langaard så vil

” Vi bedrer livet på planeten, samtidig som vi tjener penger

” USA er det markedet som vokser raskest

MANGE FRISTELSER: – Argentina er mer enn tango, saftig kjøtt, fyldig rødvin og Maradona. Det er også utrolig mange forretningsmuligheter der, sier Christian Langaard.

børs

Biobrensel

- Biobrensel er fornybare energikilder som ved, torv, biodiesel, bio-olje (f. eks. raps) og bioetanol.
- Biobrensel regnes som et miljøvennlig alternativ til fossilt brensel (olje, gass og kull), fordi det ikke gir en økning av totalmengden av CO₂.
- Problemet er at det kan gi økt nitrogenutslipp, advarer forsker i DN (26/10).

Kilde: Wikipedia, DN

«the Americas» med Brasil, Argentina og USA i førerretet, være den mest interessante region innen biobrennstoff på kort og mellomlang sikt. Det skyldes regionenes enorme tilgang på råvarer.

— Dessuten er USA det markedet som vokser raskest. Dette vil fortsette i nærmeste fremtid, spesielt etter at president Bush nylig presenterte målsettingen om å redusere nasjonens bensinforbruk med 20 prosent på ti år. Flere stater vil også kreve at biobrennstoff blandes inn i bensin og diesel, og det forventes å bli fulgt opp på nasjonalt plan, presiserer Langaard, og forsetter sin preken:

— Etter hvert som «food versus fuel» problematikken blir fremhevet, er det nødvendig å ha teknologi til å produsere biobrennstoff basert på alternative råvarer, og tilgang på disse. Som for eksempel algeolje, dyrefett eller andre avfallsprodukter.

Ifølge Langaard er det essensielt å ha en «Sustainable Business Model».

— Ja, man må kunne dokumentere at råvarene ikke kommer fra områder hvor man har hugget ned regnskog. Dessuten må forholdene for lokale arbeidere være tilfredsstillende med hensyn til internasjonale normer og krav. Virksomhetene må ikke minst ha tilfredsstillende reduksjon i CO₂ utslippene gjennom hele verdikjeden. En annen utfordring er logistikk og dis-

SAMLER KREFTENE: Christian Langaard har sittet i FNs klimapanel med Bush Sr (bildet). I år gikk Nobelprisen til FNs klimapanel og Al Gore.

ENERGI-KICK: Christian Langaard og Jimmy Carter.

tribusjon, som må løses på en effektiv måte.
Han løfter heldigvis vannglasset til munnen, slik at øret mitt får en pause. Men den ble kort.
— Det viktigste er jo at man har en daglig ledelse med sterk kunnskap, lokal forankring og evne til å sikre gode salgskanaler.

Nye muligheter

Christian Langaard, sammen med resten av Euro Latin-Capitals team, er i ferd med å etablere et nytt investeringselskap med fokus på biobrennstoff. Investorene er å investere i attraktive biodiesel- og bioetanolprosjekter i Sør-Amerika og USA.
— Vi vurderer å gå i markedet for å hente kapital til selskapet. Investorene vil hovedsakelig være institusjonelle; norske og internasjonale. Klima er definitivt satt på dagsorden, og politiske krefter bidrar til å fremme alternativ energi og spesielt biobrennstoff som en sektor. Investeringselskapet vil gi investorene en mulighet til å bli med på å skape et sterkt og slagkraftig selskap innen biobrennstoff.

Ifølge Langaard vurderer selskapets å bli børsnotert, eventuelt på Oslo Børs.
— Både Pareto og DnB har nå egne avdelinger med fokus på fornybar energi. Det viser hvor alvorlig man tar denne bransjen og de mulighetene som ligger der.

Jeg gjesper et øyeblikk.

— Vi ser forresten på ti til tyve businessplaner hver eneste måned.
— *Hvordan skiller du ut hvem som er bra og hvem som er dårlig?*
— Det viktigste er at man investerer i råvarer som er vedvarende, og som ikke konkurrerer med matvareindustrien. Så må man ha en langsiktig løsning på logistikk og forutse trender. Til syvende og sist vil subsidier og incentiver gå til det alternativet som gir lavest forurens-

ning. Å produsere etanol av mais i Amerika forbedrer som regel ikke miljøet.

— *Hvorfor ikke?*

— Prosessen krever mye energi og kunstgjødsel, i motsetning til andre planter. Nitrogenbindingen....

— *Det holder Langaard.*

— Men ved å bruke sukkerrør fra Brasil derimot, gir det en 90 prosent CO2 effektivisering gjennom hele verdikjeden. Brasil er dessuten et land som har en fornuftig politikk når det gjelder biodrivstoff. Av over 100 businessplaner vi ser på årlig, er det kanskje bare en håndfull som er spennende, og vi tjener veldig mye penger for våre investorer ved å plukke de riktige. Nøkkelordet er fokus.

— *Fokus. Det sier jo alle.*

— Jo, men vi har et unikt team som bare analyserer biodiesel- og etanolprosjekter. Og dette er et svingende marked, nettopp fordi det er så nytt.

— *Dere er altså suverene?*

— Vi er ... vi har begynt veldig tidlig, og det skal ikke så mye til å bli bedre enn andre i den-

ne bransjen.

— *Du har mye selvtillit.*

— Ja, fordi det er et så godt team bak meg. Vi har stor tro på det vi gjør, og god forståelse for hva som skal gjøre en biodiesel- og etanolinvestering rentabel. Derfor kommer vi til å tjene penger for våre investorer. Det ser man allerede i Alterra og Patagonia. Sistnevnte blir priset av en ledende internasjonal bank nesten 20 ganger høyere enn da vi startet.

— *Hvordan spiller prins Charles polo...*

Langaard blir mektig irritert. Han har nemlig presisert minst 50 ganger at han ikke ønsker noe personfokusering. Men vi vet at han spiller polo.

— Du må nok revurdere dine kilder der. Jeg må løpe til et annet møte. Ha det bra. Vi snakkes sikkert en gang.

Bygger ny fj

Beito er den lille fjellbygda nede i dalen noen kilometer unna Beitostølen. For noen år siden gikk hotellet her konkurs, og skulle gjøres om til asylmottak. Men det skjedde ikke. I stedet ble det starten på planene om en ny fjellbygd.

For det ble kronerulling i lokalmiljøet, og i løpet av to døgn fikk Trond Wahlstrøm og rundt 80 aksjonærer fra Beitostølen, lokalbefolkningen og hytteeiere stoppet asylmottaket. De la 6,4 millioner kroner på bordet.

Sammen med Arnstein Granlie og noen lokale krefter, skal Wahlstrøm nå bygge landsbyen «Fjellbygda Beito», et reisemål som skal tilby aktiviteter og opplevelser basert på bygdas særpreget.

— **Alle planene er godkjent politisk, og landsbyen på 270 mål vil stå ferdig om ti år, sier daglig leder Trond Wahlstrøm i Fjellbygda Beito.**

Starter med ost

Wahlstrøm som har

reiselivsbakgrunn, har jobbet med prosjektet i fire år. Men i stedet for å slå seg på brystet og si at første spadetak nå er unnagjort, har Wahlstrøm tatt et annet redskap i bruk: Ysteutstyr.

— Ti år er en lang tidshorisont, og for å vise både politikere og næringsliv at vi mener alvor, ville vi starte med noe som viser at det er liv laga for våre tanker. Området er fullt av idealistiske små-

skalaprodusenter, men hvor blir det av økonomien? Vårt første prosjekt for å korte ned ventetiden, lokal osteproduksjon, står aller-

ede på egne ben. Vi *leker* ikke butikk, fortsetter Wahlstrøm.

Det er det gamle hotellkjøkket som er gjort om til ysteri, og maskinene trakteres av Hamma Germiani. Han flyktet fra Irak for tretten år siden, havnet i Nederland, stiftet familie og flyttet med seg kone, to barn og ysteutstyr til

” **Når det smaker godt, er det ingen som spør hva det koster**

” **Vi ser på ti til tyve businessplaner hver eneste måned**

